

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

Bakalářská práce

Martin Holý

Jeho hebraiscence – život a dílo profesora Vladimíra Kubáče

His Hebraiscence – Life and Work of Professor Vladimír Kubáč

Praha 2012

Vedoucí práce: ThDr. Jaroslav Hrdlička

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na životní cestu profesora pro obor Starého zákona ThDr. Vladimíra Kubáče. Zpracovává především pozůstalost po prof. Kubáčovi.

Annotation

This bachelor's work is focused on the life of a professor of Old Testament ThDr. Vladimír Kubáč. Its main source is Professor's inheritance.

Klíčová slova

Kubáč, Vladimír, 1929-1993
Církev československá husitská
Křesťanští teologové
Církevní život
Církevní školství
Husitská teologická fakulta

Keywords

Kubáč, Vladimír, 1929-1993
The Czechoslovak Hussite Church
Christian Theologians
Church Life
Religious Education
Hussite Theological Faculty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, použil jen uvedené prameny a literaturu a řádně jsem všechny citoval a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 25. července 2012

Martin Holý

Poděkování

Mé poděkování patří především vedoucímu této práce ThDr. Jaroslavu Hrdličkovi za cenné rady a velkou trpělivost, dále pak děkanovi Husitské teologické fakulty prof. Janu Blahoslavu Láškovi, archiváři Ústředního archivu a muzea Církve československá husitské Mgr. Vladimíru Červenému a dalším lidem, kteří mi při zpracování této bakalářské práce pomohli.

Obsah

Seznam zkratek	6
Úvod	7
1. Rodina a dospívání	8
2. Bohoslovcem	10
3. Farářem v Počátkách	13
4. Manželství s Jindřiškou Královou	16
5. Začátek působení na Fakultě	19
6. Farářem v Karlíně	21
7. Stěhování z Karlína	24
8. Český ekumenický překlad	25
9. Odchod z fary na katedru	26
10. Docentem a profesorem	27
11. Vedoucím katedry biblické teologie	28
12. Studijní a vědecké zahraniční cesty	30
13. Dovolené s manželkou	32
14. Listopad 1989	34
15. Porevoluční působení na Fakultě	35
16. Vladimír Kubáč jako učitel	36
17. Děkanem Fakulty	37
Závěr	40
Prameny a literatura	41
Seznam příloh	43

Seznam zkratek

AUK	Archiv Univerzity Karlovy
CČS(H)	Církev československá (Husitská)
ČSR	Česká socialistická republika
ČZ	Český zápas
HČBF	Husova československá bohoslovecká fakulta
NO	Náboženská obec
ThPřKR	Theologická příloha Křesťanské revue
UK HTF	Univerzita Karlova Husitská teologická fakulta
ÚAM CČS(H)	Ústřední archiv a muzeum Církve československé (husitské)

Biblické zkratky podle Českého ekumenického překladu

Gn	Genesis
2Kr	Druhá královská
Jr	Jeremjáš
Mt	Matouš
1P	První list Petrův

Úvod

Tato práce si klade za cíl přiblížit život starozákonního profesora a děkana Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy prof. ThDr. Vladimíra Kubáče. A to především na podkladu pozůstalosti po prof. Vladimíru Kubáčovi. Jedná se o zcela nezpracovaný materiál, jež po náhlé smrti Vladimíra Kubáče v listopadu 1993 opatrovala jeho žena Jindřiška Kubáčová. Dokumenty poté předala před svou smrtí v březnu 2011 autorovi této práce. Bohužel dokumenty nejsou zcela ucelené. Titul „jeho hebraisence“ vymysleli studenti k jeho čtyřiašedesátiletým narozeninám, jeho posledním.¹

Vladimír Kubáč patří k takzvané třetí generaci teologů Církve československé husitské (spolu s Anežkou Ebertovou, Zdeňkem Kučerou, Milanem Salajkou a Zdeňkem Sázavou). V paměti církve zůstává jako člověk s pevnými zásadami, jenž nedělal politické kompromisy a na prvním místě mu bylo vždy evangelium Ježíše Krista.

Tato práce vznikla pod vlivem setkávání s manželkou Vladimíra Kubáče Jindřiškou i z aktuální potřeby pro Církev československou husitskou, která nemá takových osobností ve vedoucích funkcích dostatek.

¹ WIENEROVÁ, Jana. Jeho hebraisence. In ČZ 2008/47.

1. Rodina a dospívání

Vladimír Kubáč se narodil 14. dubna 1929 v Praze. Jeho otec Josef se narodil 7. dubna 1897 v Lounech Emanuelovi Kubáčovi, dělníku ve Veltěži, a pracoval jako železniční zřízenec. Matka Marie rozená Kornová se narodila 11. prosince 1901 v Praze na Smíchově dělníkovi Václavu Kornovi a byla ženou v domácnosti. Pokřtěn byl Vladimír 18. dubna duchovním správcem Náboženské obce na Smíchově ThB. Rudolfem Grünwaldem.²

Vyrůstal ve skrovných poměrech, jak sám uvádí ve svém životopisu z 19. 10. 1985.³ O finanční situaci v rodině svědčí i Vysvědčení o majetkových poměrech z 8. 9. 1940, na jehož základě mu byla odpuštěna polovina školného na gymnáziu. Rodina nevlastnila žádné nemovité jmění a její roční příjem (plat otce) činil 17 768 korun.⁴ Majetkové poměry rodiny ho hluboce ovlivnily, skromností se vyznačoval do konce života. I v době, kdy se stal děkanem s odpovídajícím platovým zařazením, měl starost, když jeho manželka plánovala zahraniční dovolené, mají-li na ně dostatek peněz. Peníze ho však jinak příliš nezajímaly. S manželkou měli společnou obálku, kam peníze dávali. Oba si z ní brali podle potřeby. Jediné peníze, které před manželkou tajil, byli honoráře za články. Z těch jí pak vždy kupoval dárky.⁵

Až do své dospělosti, resp. do ustanovení zatímním farářem v Počátkách, vyrůstal Vladimír v Praze na Smíchově, kde byl od narození členem Smíchovské náboženské obce Církve československé⁶, v Nádraží ulici č. p. 285/18; o atmosféře prostředí a doby, v níž mladý Vladimír vyrůstal, napsala jeho manželka idealizovanou knihu povídek „Dům v Nádražní ulici“.⁷ Do Obecné školy na Smíchově nastupuje ve školním roce 1935/36; pro výborné studijní výsledky a nadání ke studiu jeho učitel přesvědčil rodiče, aby dali nadějného Vladimíra studovat na gymnázium.⁸ (příloha č. 1) Již v dětství měl jasno v ekleziologických a dogmatických rozdílech mezi církvemi reformačními a Římskokatolickou církví. Odmítal se modlit modlitbu „Andělíčku, můj strážníčku“, protože byla římskokatolická a modlil se pouze Otčenáš.⁹ (příloha č. 2)

² Rodný a křestní list Vladimíra Kubáče; srov. též. Oddací list Vladimíra Kubáče a Jindřišky Králové.

³ Životopis Vladimíra Kubáče z 19. listopadu 1985.

⁴ Vysvědčení o majetkových poměrech z 8. září 1940.

⁵ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

⁶ Matrika bohoslovců od r. 1931, str. 303. Katedra církevních dějin a práva UK HTF, fond ČČS(H).

⁷ KUBÁČOVÁ, Jindřiška. *Dům v Nádražní ulici*. Praha: Protis, 2002.

⁸ KOL. AUTORŮ. *Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté*. Praha: Libri, 1999.

⁹ Životopis Vladimíra a Jindry Kubáčových. Nedatováno.

Po absolvování Vančurova státního reálného gymnázia v Praze XIV v Husově ulici je ve školním roce 1948/1949 přijat na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy na obor farmacie. Lékařskou fakultu začal Vladimír studovat na přání rodičů. A opouští ji k jejich nevoli.¹⁰ Hned po prvním semestru totiž zbíhá od předmětů jako Experimentální fyzika, Anatomie a fyziologie rostlin či Chemie anorganické k teologii.¹¹

¹⁰ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

¹¹ Nacionál řádného posluchače č. 136, Fak. lékařská, Zimní běh 1948-49, Farmaceuti, AUK.

2. Bohoslovcem

V letním semestru školního roku 1948/1949 nastupuje na Husovu československou evangelickou fakultu bohosloveckou. Ta zahájila činnost hned v červnu 1945 a navázala na svoji předválečnou tradici. Československá církev měla na evangelické fakultě od roku 1935 svou sekci. Začínajícího bohoslovce přijímal v pozici děkana prof. František Linhart. Z Československé církve tehdy na fakultě působili jako řádní profesori Alois Spisar, František Maria Hník a František Kovář, dále pak dr. Otto Rutrle, dr. Miroslav Novák a dr. Miroslav Kaňák. V letním semestru si Vladimír zapsal Seminář církevně historický u prof. F. M. Bartoše z evangelické části fakulty a z Československé sekce mimo jiné Kurs hebrejštiny a Proseminář starozákonní u Miroslava Nováka.¹² O hebrejštinu se začal zajímat už jako septimán. Pořídil si souhláskový text hebrejské abecedy a pokoušel se přeložit hebrejský text na smíchovské synagoze. Tenkrát ještě neúspěšně. V úsilí studovat hebrejštinu ho tehdy posiloval Alois Jirásek svými „Starými pověstmi českými“ a trilogií „Mezi proudy“, v níž Jirásek uvedl několik odborných hebrejských výrazů.¹³ Absolvoval též kolokvium z Nauky o obraně státu s prospěchem velmi dobrým.¹⁴

Ve druhém ročníku pokračoval ve studiu hebrejštiny u Miroslava Nováka a absolvoval rovněž Seminář filosofický u prof. Linharta. Během roku 1950 rovněž absolvoval I. státní zkoušku bohosloveckou s prospěchem dobrým (2). Výborně absolvoval z Církevního práva, Církevních dějin, Theorie náboženství a Novozákonní vědy; velmi dobrý prospěch získal z písemné práce z Filosofie náboženství, Praktické teologie, Sociální teologie a Starozákonní vědy (můžeme jen spekulovat, proč budoucí profesor starozákonní teologie dostal dvojku: zda měla být motivační, zda se špatně připravil či zda roli sehrála nervozita při zkoušce); ze Systematické teologie byl ohodnocen známkou dobře.¹⁵ Relativně horší prospěch lze pochopit, vezmeme-li v úvahu přestup z Lékařské fakulty.

Ve třetím ročníku studia mladého bohoslovce se plně projevila píle a nadání pro studium, když získal dvě výtečné z Věrouky u prof. Zdeňka Trtíka, dvě výtečné z Novozákonního písemnictví u prof. Jindřicha Mánka, výtečnou z Homiletiky u prof. Otty Rutrleho, dvě výtečné z Politiky katolické církve od protireformace u prof. Miroslava Kaňáka a výtečnou ze Semináře sociálně-etického od prof. F. M. Hníka. Naopak se pohoršil z Theorie

¹² Seznam přednášek Vladimíra Kubáče, str. 6-11.

¹³ Životopis Vladimíra a Jindry Kubáčových. Nedatováno.

¹⁴ Vysvědčení kolokvijní Vladimíra Kubáče.

¹⁵ Potvrzení o podrobení se I. státní zkoušce bohoslovecké Vladimíra Kubáče.

náboženství, když oproti výtečnému prospěchu u I. státní zkoušky bohoslovecké získal dvakrát za dobře. Zapsal si také japonské bojové umění jiu-jitsu jako kurz tělesné výchovy.¹⁶

Tento školní rok byl pro fakultu významným. Začal totiž slavnostním shromážděním v Karolinu 16. října, kde byla slavnostně vyhlášena nově vzniklá Husova československá bohoslovecká fakulta. Husova fakulta vznikala rozdělením společné Husovy československé evangelické fakulty bohoslovecké.¹⁷

V posledním ročníku studia absolvoval mimo jiné Četbu žalmů u nadaného badatele a svého pozdějšího přítele Dr. Jana Hellera. Z posledního ročníku se v pozůstalosti zachovaly čtyři písemné práce. Na Homiletický seminář Otty Rutrleho referoval o „Promluvách svatebních a pohřebních“ od autorů J. Vorlíčka a R. Šlechty, vydaných Tiskovým a nakladatelským družstvem ČČS. Dále se zachoval opis přípravy na vedení služeb Božích s kázáním datovaný 25. dubna 1952. Kázání si připravoval na Zjevení na cestě do Emauz (Lukáš 24,13-20).

Třetí zachovanou prací je 52 stránková studie na téma Farský a Bible datovaná 19. dubna 1952. Cílem této práce bylo „zjistit z překladů bratra patriarchy Dr. Karla Farského přístup jeho k Písmu a zjistit jeho teologii.“¹⁸ Autor v předmluvě píše, s jakou radostí si práci vybral a s potěšením na ní pracoval, protože má zájem o filologii, vyjádřil i přání, aby práce posloužila nejen jemu, nýbrž i dalším zájemcům o osobnost patriarchy Farského. V předmluvě se též přimlouvá za mírné hodnocení, neboť je to jeho první práce tohoto druhu. Doba vzniku práce je pro Československou církev charakterizována změnou v teologickém smýšlení, od zaměření svobodně křesťanského směřuje k biblickému a teologickému personalismu.¹⁹ Tato proměna je vidět i v této práci, když autor na závěr předmluvy píše: „Z celé práce vyplývá pro nás poučení, jak je nebezpečné, dá-li se theolog ovlivnit filosofickým myšlením /chtěl jsem říci nesprávným filosofickým myšlením/, neboť pak takový theolog, ačkoliv chce prospět člověku, chce člověka, jenž ztratil smysl života, přivést zpět k Bohu, více tomuto člověku škodí než prospívá.“²⁰ Práce je rozdělena na čtyři části (Odlišnost překladu od originálu s přihlédnutím k jiným čtením, Věrnost překladu a originálu, Vnášení do překladu a Theologie překladu), v nichž autor ukazuje nepřesnosti a interpretace překladu Písma, jež Farský činil. Nenahlíží ovšem Farského

¹⁶ Seznam přednášek Vladimíra Kubáče, str. 18-21.

¹⁷ srov. LÁŠEK, Jan Blahoslav. Vzdělávání duchovních a kazatelů v ČČS(H). In *90 let Církve československé husitské*. Praha: Blahoslav, 2010, str.219-230.

¹⁸ KUBÁČ, Vladimír. *Farský a Bible*, rukopis psaný na stroji, Praha 1952, s. 1

¹⁹ srov. KUČERA, Zdeněk. Ideový profil ČČS(H). In *90 let Církve československé husitské*. Praha: Blahoslav, 2010, str. 155-173.

²⁰ KUBÁČ, Vladimír. *Farský a Bible*, rukopis psaný na stroji, Praha 1952, s. 2.

zcela kriticky, v závěru píše: „...nešlo mi o škodolibé vyhledávání odchylek, o vysmívání se překladatelské práci Dr. K. Farského... zkritizovat to umí každý... Dr. Farský byl produktem své doby, jak na něho působilo prostředí, v němž žil, jak idealistická filosofie, její produkt liberalismus... V naší církvi se nyní ozývají hlasy musíme se vrátit zpět k Dr. K. Farskému. I já říkám proč ne? Ale musíme vědět v čem a jak.“²¹

Poslední zachovanou prací je nedatovaná exegeze druhé kapitoly Prvního listu Tesalonickým verše třináctého až šestnáctého. Nejprve provádí exegezi gramatickou, poté výklad teologický. Gramatickou exegezi rozdělil zvlášť na třináctý verš, čtrnáctý verš a verše patnáctý a šestnáctý dohromady. Teologický výklad rozdělil na třináctý verš a verše čtrnáctý až patnáctý dohromady.

Ze závěrečné zkoušky bohoslovecké byl klasifikován usnesením zkušební komise dne 11. listopadu 1952 za předsednictví Zdeňka Trtíka stupněm výtečně. Za dvě byl klasifikován pouze z předmětů Katechetika, Theorie náboženství a Sociální theologie, jinak měl samé výborné.²²

²¹ KUBÁČ, Vladimír. *Farský a Bible*, rukopis psaný na stroji, Praha 1952, s. 51.

²² Osvědčení o závěrečné zkoušce bohoslovecké Vladimíra Kubáče.

3. Farářem v Počátkách

Vladimír Kubáč nepochyboval o svém poslání stát se farářem. Vysvěcen byl ve čtvrtek 2. října 1952 v 17 hodin ve své náboženské obci, sboru Dr. Karla Farského v Praze na Smíchově, brněnským biskupem Václavem Janotou.²³ Už den před svěcením nabylo účinnosti ustanovení zatímním farářem v náboženské obci v Počátkách v okrese Kamenice nad Lipou, rodišti velkého českého básníka Otokara Březiny.²⁴

Náboženská obec v Počátkách byla ustavena 2. března 1952. Rada starších byla zvolena následující den a od ustavení měla náboženská obec i svého faráře Františka Nepovíma.²⁵ Přívrženci a členové Československé církve byli v Počátkách již v druhém roce po vzniku nové církve, jak dokládá pozvánka na veřejnou schůzi lidu, tzv. Tábor lidu, na níž proslovil dne 19. června 1921 dr. Emil Dlouhý-Pokorný přednášku O významu církve československé.²⁶

Řádným farářem se stává rok po ustanovení zatímním farářem, kdy byl předčasně propuštěn ze základní vojenské služby na základě srdeční choroby s trvalými následky.²⁷ Základní vojenskou službu absolvoval od 29. října 1952 do 7. března 1953 v Košicích.²⁸ Farář v Počátkách se staral i o bohoslužebná střediska v Horní Cerekvi, Nové Včelnici a v Pelhřimově. Stálým problémem náboženské obce bylo zajištění bydlení pro faráře.²⁹

Novomanželé Kubáčovi bydleli v jednopokojovém bytě s kuchyňkou a suchým záchodem. Byt byl propojen dveřmi s vedlejším bytem, a přestože před dveřmi byla postavena skříň, bylo slyšet každé slovo. Aby si novomanželé mohli v klidu povídat, pojmenovali si jednotlivé spoluobčany z Počátek podle postav z románu Karla Poláčka „Okresní město“. Sousedka z vedlejšího bytu tedy nemohla rozpoznat, o kom společně mluví.³⁰ Asi si lze představit, jak příjemné muselo být mladému páru žít v takových podmínkách.

²³ Matrika bohoslovců od r. 1931, str. 303. Katedra církevních dějin a práva UK HTF, fond CČS(H); srov. též Oznámení o svěcení Vladimíra Kubáče.

²⁴ Diecézní rada CČS(H) v Brně-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 18. září 1952, č. j. 2190/52-Ko, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

²⁵ Rada starších NO Počátky-Ústřední radě CČS(H), dopis z 4. března 1952, č. j. 4/52, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

²⁶ Pozvánka na Tábor lidu, ÚAM CČS(H), ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

²⁷ Životopis z 19. listopadu 1985; srov. Průkaz o osvobození od vojenské povinnosti č. 234653.

²⁸ Osobní výkaz, složka Vladimíra Kubáče, Personální odbor CČS(H).

²⁹ Vladimír Valíček, farář v Jindřichově Hradci, Diecézní radě CČS(H) v Brně. dopis z 12. listopadu 1951, č. j. 602/ai 51, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

³⁰ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

O pilnosti a pracovitosti Vladimíra Kubáče svědčí, že se i přes náročnou péči o vlastní obec a o bohoslužebná střediska věnoval i dalšímu vzdělávání. Od 14. do 28. července 1957 absolvoval pokračovací kurs esperanta v Doksech a vykonal závěrečnou zkoušku s vyznamenáním.³¹ Věnoval se studiu, exegezi i překladu Písma. V roce 1956 dokončil překlad knihy Job, který se stal později základem jeho disertační práce.³² To vše ve volných chvílích při péči o obec. Do týdenního rozvrhu mladého faráře můžeme částečně nahlédnout díky pastoračnímu oběžníku z března 1954, který se zachoval v Archivu ČČS(H).

Bohoslužby se v Počátkách konaly první a třetí neděli v měsíci od půl deváté dopoledne a druhou a čtvrtou neděli v měsíci od půl sedmé večer, biblické hodiny každé úterý od sedmi hodin večer, duchovní péče o děti každou sobotu od třinácti hodin. Každou první a třetí neděli v měsíci se konali bohoslužby od čtrnácti hodin v Pelhřimově ve škole a každou druhou a čtvrtou neděli od osmi hodin dopoledne v Nové Včelnici ve sboru Českobratrské církve evangelické. Duchovní péče o děti se konala také v Kamenici čtrnáctidenně v pondělí od čtvrt na pět odpoledne a v Nové Včelnici v úterý také čtrnáctidenně.³³ Náboženství učil ještě v Černovicích v dětském domově.³⁴ Cesta na bohoslužby do Nové Včelnice nebyla snadná, brzy ráno musel farář dojít na tři kilometry vzdálenou vlakovou stanici, pak jet vlakem do Jindřichova Hradce a pak opět vlakem do Nové Včelnice. Ve vlaku se Vladimír seznámil se vzdělaným evangelickým farářem z Jindřichova Hradce Bohumilem Skalákem. Skalák studoval na univerzitách v Praze, Basileji a v Cambridgi.³⁵ Sprátelil se s ním a Skalák ho pak seznámil s dalšími evangelickými faráři, mezi nimiž byl i pozdější kolega z překladatelské komise Ekumenického překladu Bible Milan Balabán. Milan Balabán často do Počátek za Vladimírem Kubáčem jezdil nejprve autobusem, pak si pořídil motocykl a přespával u Kubáčů na pohovce. Společně pak studovali Starý zákon. S kolegy z Českobratrské církve evangelické měl pak lepší vztahy než s kolegy faráři z církve vlastní.³⁶

V roce 1956 naléhavě řeší Vladimír Kubáč zatékání střechou do kaple sv. Anny, kromě ohrožení stropu i malby je prý ohroženo i konání bohoslužeb. Snahy o získání peněz na opravu střechy má Rada starších již od konce roku 1953.³⁷ Nakonec po mnoha urgování

³¹ Osvědčení č. 9 Letní koleje esperanta v Doksech ze dne 28. července 1957.

³² Curriculum vitae k žádosti o složení doktorských zkoušek.

³³ Pastorační oběžník náboženské obce ČČS v Počátkách, březen 1954, ÚAM ČČS(H), fond NO Počátky.

³⁴ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

³⁵ FIALOVÁ, Eva. *Českobratrský evangelický sbor v Jindřichově Hradci (Příspěvek k jeho historii se zřetelem ke vzniku kazatelské stanice)* [Online. cit. 2011-07-11]. Dostupné z <http://jindrichuv-hradec.evangelnet.cz>.

³⁶ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

³⁷ Farní úřad Náboženské obce v Počátkách-Ústřední radě ČČS(H), dopis z 21. ledna 1956, č. j. 8/56, ÚAM ČČS(H), fond NO Počátky.

se náboženské obci podařilo s pomocí dr. K. Čálka z III. odboru úřadu biskupa-patriarchy peníze na opravu sehnat.³⁸

Zaměstnání manželky Jindřišky a jeho záliba ve vláčcích mu otevřely možnost navrhnout kolejiště do 25 metrů čtverečních velké místnosti v Železničním učilišti ve Volmanci. Kolejiště postavené učni podle návrhu Vladimíra sloužilo jako učební pomůcka a každou neděli tam měl někdo službu a pouštěl vláčky dětem z širokého okolí. Což jistě zlepšilo postavení vesnického faráře v 50. letech.³⁹ S Železničním učilištěm spolupracoval i nadále například při vypracování a stavbě I. učňovské výstavy technické tvořivosti.⁴⁰

Aktivním byl Vladimír i v Brněnské diecézi. V roce 1958 zpracoval pro svůj okrsek práci na téma „O křtu v biblickém světě“. Práce byla vedoucím tajemníkem brněnské diecéze rozeslána předsedům okrsků, jimž slíbil zaslání další práce Vladimírovi – „O pojetí křtu v církvi československé“.⁴¹

Občas se stává, že teologové nebývají úplně nejlepšími faráři v praxi. To není ovšem případ Vladimíra Kubáče. O jeho několikaleté pastorační práci svědčí odvolání se Náboženské obce proti administrování z Pacova i opakované stížnosti na administrujícího faráře Karla Lafka. Farář Lafek byl jmenován do Pacova s povinností administrovat počáteckou náboženskou obec. V odvolání mimo jiné uvádí: „Počátky jsou náboženskou obcí živou, jak jest stále konstatováno, jak zájmem věřících, jejich účastí na bohoslužbách, finanční obětavostí i hospodářsky.“⁴²

Do náboženské obce měla v roce 1967 nastoupit konečně řádná farářka Pavla Zachařová. Nicméně nakonec ustanovena být nemohla pro nedořešenou bytovou situaci.⁴³ Dnes již kdysi živá náboženská obec bohužel neexistuje, zrušena byla v roce 2000.⁴⁴

³⁸ Farní úřad Náboženské obce v Počátkách-Ústřední radě CČS(H), dopis z 1. listopadu 1956, č. j. 128/56, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

³⁹ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

⁴⁰ Náčelník Odborného učiliště železničního-manželům Kubáčovým, dopis z 19. května 1960, č. j. 512.

⁴¹ J. Kožoušek-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 9. ledna 1959; srov. též. J. Kožoušek-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 27. ledna 1959.

⁴² Rada starších Náboženské obce v Počátkách-Ústřední radě CČS(H), dopis z 12. prosince 1965, č. j. 177/65, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

⁴³ Ústřední rada CČS(H)-Radě starších Náboženské obce v Počátkách, dopis z 12. září 1967, č. j. 2072/67, ÚAM CČS(H), fond NO Počátky.

⁴⁴ SALAJKA, Milan. *Proces ustavování a duchovní správy náboženských obcí Církve československé husitské 1920 až 2000*. Praha: Blahoslav, 2003, str. 57.

4. Manželství s Jindřiškou Královou

Dne 25. července 1953 se Vladimír žení s o pět let mladší Jindřiškou Královou, absolventkou pedagogického gymnázia. Jindřiška se narodila 7. března 1934 v Rimavské Sobotě na Slovensku (zemřela 3 března 2011). Její matka Emilie se narodila v Aj Györu v Maďarsku. Jindřiščiným svatebním svědkem byl její otec Václav Král, Vladimírovi šel za svědka smíchovský farář Karel Červený (v oddacím listě chybně uvedeno příjmení Černý).⁴⁵ Po úředním sňatku na Národním výboru v Praze 10 uzavírají i manželství svátostné v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí, oddávajícím byl pražský biskup Miroslav Novák. (příloha č. 3) Ve svatební den vzal Vladimír Jindřišku do kostela, kde se učila hrát liturgii a písně, protože slíbil sestrám v Počátkách, že jim přivede varhanici.⁴⁶ Jindřiška byla hudebně nadaná, jako dítě byla členkou Kühnova dětského sboru.⁴⁷

Jindřiška měla nastoupit v Počátkách na slíbené učitelské místo na místní škole. Na místo jí nebylo umožněno nastoupit a po čtyřměsíční nezaměstnanosti nastoupila 27. listopadu 1953 jako hospodářka v Odborném učilišti železničním ve Volmanči.⁴⁸ Po přemístění Vladimíra na místo faráře v Karlíně začala pracovat jako referentka u Československých drah ve Správě přestavby železničního uzlu Praha. V letech 1967-1970 absolvovala mimořádné studium občanského a hospodářského práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a stala se právničkou a později vedoucím právníkem ve stejném podniku až do roku 1991, kdy odešla do důchodu.⁴⁹ Kvůli manželovi přešla od Římskokatolické církve k Církvi československé a stala se její věrnou a obětavou členkou. Rozhodně to nebylo ovšem rozhodnutí nahodilé či nepromyšlené. Do konce života jí věroučné otázky leželi na srdci. Měla starost, aby věřící věděli, proč se nemodlíme k Marii, matce Ježíšově.⁵⁰

Jindřiška Kubáčová byla členkou Obce spisovatelů. K literární tvorbě ji přivedl při svých návštěvách v Počátkách Milan Balabán. Již před tím psala do Železničářských novin, nicméně pravou touhu po tvorbě a především tvorbě básnické v ní probudil právě Balabán.⁵¹ Stala se pravidelnou přispěvatelkou do církevního časopisu Český zápas a kalendářů Blahoslav. Knižně jí vyšly její úvahy a příběhy „Pět chlebů a dvě ryby“ (Praha

⁴⁵ Oddací list Vladimíra Kubáče a Jindřišky Králové.

⁴⁶ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

⁴⁷ Vysvědčení Kühnova dětského sboru Jindřišce Králové z 29. ledna 1949

⁴⁸ Curriculum vitae z 6. října 1992; srov. též. Potvrzení o zaměstnání z 9. května 1961.

⁴⁹ Curriculum vitae z 6. října 1992; srov. též. Cyril Suk, ředitel Správy výstavby železnic Praha, -Jindřišce Kubáčové, dopis z 14. června 1991.

⁵⁰ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 27. února 2011.

⁵¹ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

1988), básně „Mezi bodláčím a trnám“ (Praha 1999), rodinné vzpomínky Vladimíra na dětství „Dům v nádražní ulici“ (Praha 2002), „Malé úvahy“ (Praha 2010) a nedožila se již vydání svých vzpomínek „Ulice mého dětství“ (Praha 2011). Spolu s Vladimírem napsali mimo jiné výklad a komentář ke knize Genesis „Znamení smlouvy. Zamyšlení nad knihou Genesis“(Praha 1983).

Aktivně se angažovala po revoluci v politice. V březnu 1990 byla kooptována do poslaneckého sboru místního zastupitelstva. Zastupitelkou městské části Praha 11 byla do roku 1998. Radní od roku 1990 do roku 1994. Byla členkou Občanské demokratické strany od jejího vzniku.⁵² Od roku 1994 byla přisedicí Městského soudu až do roku 2006.⁵³

Po smrti manžela se začala Jindřiška angažovat i v církvi. Po předsednictví Radě starších na Praze 1 - Malé Straně, členství v pražské Diecézní radě se stává 13. května 2000 místopředsedkyní Ústřední rady CČSH. Dosahuje tedy nejvyššího laického postavení v hierarchii církve.⁵⁴ Na členství v Ústřední radě rezignovala v září 2001 bezprostředně po zvolení moravského faráře Jana Schwarze patriarchou církve. Na členství v Radě starších potom rezignovala v říjnu 2006, kdy zároveň velmi energicky Jindřiška podala stížnost na svého faráře Jana Židlického, jehož vinila z umožnění kultického znečištění svátostného prostoru kostelíka sv. Jana Křtitele na Prádle. Jan Židlický totiž povolil „jakousi“ výstavu ve zmíněném kostele. Jindřiška vstoupila v neděli 22. října 2006 do kostela a zjistila, „že uprostřed kněžiště trůní pozlacená socha v nadživotní velikosti jakési modly. Nějaké orientální božstvo, nebo Buddha. Ve velmi stísněném prostoru se před ní, téměř u lavic, nalézal stůl Páně a za ním náš farář v taláru... Nezbylo mi, než tento prostor okamžitě opustit.“⁵⁵

Jindřišce šlo psaní velmi lehce od ruky, což jí Vladimír trochu záviděl. Sám psal a tvořil hůře a tíže. Své práce si navzájem četli a připomínkovali. Jindřiška Vladimírovi vracela texty s tím, že jim nerozumí, ať je přepíše. Vladimír pak zase Jindřišce vracel texty se slovy, že je to blbost, ať je zahodí.⁵⁶

Vztahy na Husově fakultě byly poměrně komplikované. Vladimírovi nebylo vlastní se angažovat v organizovaných spolcích. Byl tichý a spíše introvertní povahy. Kolem roku 1968 byl pozván na večírek příslušníků Křesťanské mírové konference (ačkoli nebyl

⁵² Curriculum vitae z 6. října 1992.

⁵³ Bohuslav Horký, místopředseda Městského soudu v Praze, -Jindřišce Kubáčové, dopis z 1. března 1996.

⁵⁴ Osvědčení o zvolení statutárního zástupce z 13. května 2000.

⁵⁵ Jindřiška Kubáčová-Ústřední radě CČSH, dopis z 24. října 2006, č. j. 171.

⁵⁶ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 27. listopadu 2010.

jejím členem ani příznivcem⁵⁷) do bytu budoucí druhé manželky faráře Vratislava Kratochvíla. Vladimír tehdy nepřišel večer domů. Usnul tam v ložnici a probudil se až druhý den ráno. Jindřiška mu nic neřekla, nic nevyčetla. Zato šla za jeho kolegou a budoucím dlouholetým děkanem Milanem Salajkou a vynadala mu do gaunerů. A faráři pohybující se okolo Mírového hnutí se ho již neodvážili na podobné akce, pod vidinou rozzuřené Jindřišky, pozvat.⁵⁸

Manželství Kubáčových bylo bezdětné, což oba manželé velmi těžce nesli, ale šťastné. Vlastní děti jim nahrazovali neteře z Jindřištiny strany a studenti a studentky fakulty.

⁵⁷ srov. HRDLIČKA, Jaroslav. *Patriarcha dr. Miroslav Novák. Život mezi svastikou a rudou hvězdou*. Brno: L. Marek, 2010, str. 179-180.

⁵⁸ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2010.

5. Začátek působení na Fakultě

Roku 1960 odešel z Husovy fakulty odborný asistent katedry biblického studia ThDr. Stanislav Heřmanský. O uprázdněné místo se sice ucházel farář z Litoměřic Vlastimil Zítek, nicméně ten se dosud soustředil na systematickou teologii a nebyl tedy nejvhodnějším kandidátem na katedru biblickou.⁵⁹ Zájem Vladimíra Kubáče o Starý zákon dokládá mimo jiné překlad Písně písní z hebrejského originálu, který v první verzi dokončil v roce 1952⁶⁰, jeho první referát na biblické katedře v roce 1955 o knize Martina Notha *Die Welt des Alten Testaments*⁶¹ či jeho referát na schůzi biblické katedry 9. listopadu 1960 o knize Georga Streckera *Das Judenchristentum in den Pseudoklementinen*.⁶² V dopise biskupu Janotovi se Vladimír Kubáč přimlouvá za nějaký slušný byt v Praze nebo jejím okolí, avšak zároveň se obává, aby se o místo příliš nedral, „aby se pak neřeklo, že jsem si místo získal protekcí, na níž jsem si nikdy v životě nepotrpěl.“⁶³ Děkan Fakulty prof. Kaňák zve Vladimíra Kubáče k pohovoru 1. prosince společně s vedoucím katedry biblické teologie prof. Mánkem.⁶⁴

Působit na Husově fakultě začíná od letního semestru školního roku 1960/61. Zavazuje se obstarávat výuku hebrejštiny a přednášet vybrané partie Starého zákona.⁶⁵ Od školního roku 1961/62 je již pověřen funkcí zkušební komisaře pro hebrejštinu u průpravné zkoušky a pro Starý zákon u I. odborné zkoušky a přisedícím při zkouškách ze Starého zákona při II. odborné zkoušce.⁶⁶

K doktorským zkouškám se hlásí 16. června 1964, zkušebním komisařem pro obor starozákonní vědy byl jmenován patriarcha církve Dr. Novák a přisedícím proděkan fakulty Dr. Mánek.⁶⁷ Disertační práce na téma „Zprubování víry (Kniha ‘Ijjob)“, již dříve vydaná jako skripta pro posluchače Husovy fakulty, byla doplněna o šest stran s vyznačením odchylek překladu autora od masoretského textu.⁶⁸ Vedoucí biblické katedry Jindřich Mánek ve svém hodnocení práce uvádí, že kandidát je způsobilý ve všech oborech biblického studia

⁵⁹ HRDLÍČKA, Jaroslav. *Patriarcha dr. Miroslav Novák. Život mezi svastikou a rudou hvězdou*. Brno: L. Marek, 2010, str. 124-125.

⁶⁰ KUBÁČ, Vladimír. *Velepíseň*, rukopis psaný na stroji, Počátky 1960; srov. též. Curriculum vitae k žádosti o složení doktorských zkoušek.

⁶¹ Curriculum vitae k žádosti o složení doktorských zkoušek.

⁶² Vladimír Kubáč-biskupou Václavu Janotovi, dopis z 16. listopadu 1960.

⁶³ Vladimír Kubáč-biskupou Václavu Janotovi, dopis z 16. listopadu 1960.

⁶⁴ Miloslav Kaňák-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 25. listopadu 1960, složka Vladimíra Kubáče, Personální odbor ČČS(H).

⁶⁵ Smlouva o dílo z 1. března 1961.

⁶⁶ Pověření z 20 října 1961.

⁶⁷ Miloslav Kaňák-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 3. prosince 1964.

⁶⁸ KUBÁČ, Vladimír. *Zprubování víry (Kniha ‘Ijjob)*. Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1963.

(filologii, textové a literární kritice, dobovém pozadí i vlastní problematice teologické), „...nepřestává kandidát výklad doprovázet blízkými texty z jiných starozákonních i novozákonních knih. Vykazuje dobré porozumění zvěstné stránce Starého zákona a umí jeho poselství využít pro přítomnost. Má smysl pro to, co je ze starozákonní zvěsti živé a zdařile aktualizuje zvláště s pomocí dotažení starozákonní problematiky do novozákonního dění spásy.“⁶⁹ Veřejná rozprava o disertační práci se konala 22. ledna 1965 a zúčastnil se jí i patriarcha Miroslav Novák.⁷⁰ Doktorem teologie byl pak Vladimír Kubáč promován 7. května 1965. Patriarcha Novák mu upřímně blahopřeje a věří, že svých hřiven Vladimír Kubáč využije „v naší československé církvi a v naší ekumeně.“⁷¹

Přesah starozákonníka k Novému zákonu zmiňovaný Jindřichem Mánekem je patrný i na publikacích Vladimíra Kubáče, např. články v Českém zápase „Vysvoboditel ze smrti – Ježíš Kristus“⁷² nebo „Kumránské svitky a Nový zákon.“⁷³

Smysl pro aktualizaci biblické zvěsti dokládá i řada jeho kázání. Jako kazatel rozhodně nebyl upovídaný, spíše až v některých případech příliš stručný. Všechna jeho kázání jsou poměrně didaktická. Často cituje i nebiblické prameny, což je u biblického teologa neobvyklé.⁷⁴ (příloha č. 4)

⁶⁹ MÁNEK, Jindřich. Koreferát o disertační práci br. faráře Vl. Kubáče „Zprubování víry“ /Výklad knihy ‘Ijjob’/.

⁷⁰ Jindřich Mánek-Ústřední radě ČČS(H), dopis ze dne 18. ledna 1965, č. j. 52/65, složka Vladimíra Kubáče, Personální odbor ČČS(H).

⁷¹ Miroslav Novák-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 7. května 1965, č. j. 1160/65-P/C, složka Vladimíra Kubáče, Personální odbor ČČS(H).

⁷² KUBÁČ, Vladimír. Vysvoboditel ze smrti – Ježíš Kristus. In ČZ 1957/15.

⁷³ KUBÁČ, Vladimír. Kumránské svitky a Nový zákon. In ČZ 1958/16-17.19.

⁷⁴ KUBÁČ, Vladimír. Kázání na texty Gn 12,10-20 a 1P 3,1-7, 1958; srov. KUBÁČ, Vladimír. Kázání na 2Kr 6,18-23 a Mt 5,44-48, (nedatováno); srov. též. KUBÁČ, Vladimír. Změna mysli. Kázání na texty 1P 4,12-16 a Jr 3,21, 10. prosince 1972.

6. Farářem v Karlíně

Farářem karlínské náboženské obce se stává 1. ledna 1961.⁷⁵ Nastupuje na uprázdněné místo po faráři Václavu Mikuleckém, jemuž byl odňat státní souhlas. Přijetí od členů náboženské obce nebylo úplně vřelé. Za odnětím státního souhlasu Václavu Mikuleckému viděli potřebu bytu pro nového lektora Husovy fakulty. Tomu přispět i administrující farář Karel Červený, Vladimírův svatební svědek, jenž ho v náboženské obci vychvaloval, jak moc ho má rád bratr biskup Novák a jak výborný je starozákoník. Později se manželé Kubáčovi od příslušníků náboženské obce dozvěděli, že Mikulecký na zdejší faře nechával scházet se skupince mládeže nějaké malé letniční církve.⁷⁶

Příchodem do Prahy z Počátek se jim otevřeli zcela nové obzory. Vznikala tzv. divadla malých forem a mladý pár byl lačný po kultuře. Chodili na téměř všechny představení, navštěvovali výstavy. Jindřiška četla Literární noviny, měsíčník Host do domu a týdeník Kulturní tvorba a zaškrťovala Vladimírovi články k přečtení.⁷⁷

Bydlení se Kubáčovým zpočátku rozhodně nezlepšilo, v Karlíně nebyl totiž služební byt. Předchozí farář Mikulecký bydlel v soukromém bytě a přes Obvodní národní výbor se jim byt sehnat nepodařilo. V obci byli dvě velké modlitebny, ta v poschodí byla původně synagogální škola. Manželé Kubáčovi v Karlíně bydleli nejprve v dolní modlitebně. Kuchyňský kout byl zatažený záclonou, která z obou stran končila na skříní, měli tam jeden a půl lůžkovou pohovku, stůl, Jindřiščino křídlo Franz Wirth, harmonium a obrazy. Každou středu nanosili dvacet židlí a byla zde biblická hodina a po ní pěvecký sbor. V horní modlitebně nad farním úřadem postupně začali adaptační práce na byt.⁷⁸ Strýc švagra Jindřišky byl stavitel Šrajer, pomohl jim udělat správně rozpočty a naučil dělat Vladimíra stavební dozor, přestože byl velmi vzdálený příbuzný. Byt se skládal z kuchyně a jednoho pokoje o rozloze 33 metrů čtverečních a komory o rozloze 16 metrů čtverečních.⁷⁹

Jindřiška neměla v Praze ještě místo a čtyři měsíce za manželem dojížděla z Počátek. Náboženská obec je nechtěla. Václav Mikulecký se s Vladimírem Kubáčem neznali a manželé

⁷⁵ Diecézní rada ČČS(H) v Praze-Vladimíru Kubáčovi, jmenovací dekret z 29. prosince 1960.

⁷⁶ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011; srov. též. JINDRA, Martin. Z milosti trpět pro Krista. Životní příběh faráře Církve československé (husitské) Václava Mikuleckého. Praha: Blahoslav, 2011, str. 67-85. Jindra popisuje církevně-politické tlaky a skupiny uvnitř církve a odnětí státního souhlasu Mikuleckému klade do souvislosti s kariéřním postupem biskupa a pozdějšího patriarchy Miroslava Nováka.

⁷⁷ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

⁷⁸ Diecézní rada ČČS(H) v Praze-Ústřední radě ČČS(H), žádost o finanční pomoc Náboženské obci Praha-Karlín, ÚAM ČČS(H), fond NO Praha-Karlín.

⁷⁹ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

Mikulečtí na bohoslužby do Karlína nechodili. Po několika měsících pozval Václav Mikulecké Kubáčovi na večeri, kde se seznámili, a pak řekl věřícím, že Vladimír není na místo dosazen protekcčně. (příloha č. 5) Vztahy mezi Kubáčovými a náboženskou obcí se pak brzy konsolidovaly a změnily v přátelské. Věřící si získali Kubáčovi svým obětavým životem. V obci byl také byt domovníka, kde bydleli dva staří manželé. Bývalý krejčí šijící šaty i pro patriarchu byl velmi nemocný a jeho manželka častokrát v noci budila Vladimíra, neboť se domnívala, že jí manžel umírá.⁸⁰

Vladimír tedy přišel jako farář do nové obce, dělal stavební dozor, učil na fakultě, psal disertační práci a patriarcha Novák mu slíbil zařídit studijní pobyt v Anglii, čili Vladimír začal chodit na soukromé hodiny angličtiny. V obci mu také pomáhali dvě sestry starající se o kolumbárium a sestra Elinka, která tam dělala sekretářku. Takové vypětí ovšem mohl zvládat jen díky pevné opoře, jež měl ve své manželce Jindřišce.

Když byl Vladimír Kubáč 1. dubna 1967 ustanoven odborným asistentem na Husově fakultě, napsali mu členové náboženské obce památný dopis na rozloučenou, v němž vyjadřují i původní nedůvěru vůči novému faráři: „... přišel jste mezi nás, když srdce naše byla plna smutku loučení s bratrem far. Mikuleckým... Vy jste nás pochopil a společně s námi se snažil o rehabilitaci Vašeho předchůdce a tím jste nás získal úplně. Naučili jsme se Vás mít rádi a jen jsme stále litovali, že se musíme o Vás dělit s fakultou a okrskem, že nejste jenom náš... A nyní i část Vaší bytosti, která patřila jen naší nábož. obci nám má být vzata... neloučíme se, protože budete stále mezi námi, alespoň doufáme... Vás i sestru Jindru máme rádi a děkujeme Vám za všechno krásné. Za krásné promluvy za Slovo Boží jasně nám hlásané a vykládané, za Vaše pokorné křesťanství mějte náš upřímný dík.“⁸¹

Vladimír Kubáč po odchodu na fakultu sloužil karlínské náboženské obci ve funkci tajemníka Rady starších. Na svou funkci rezignoval na začátku roku 1970. Svou rezignaci zdůvodnil častým názorovým rozchodem a nemožností zabránit věcem, s nimiž nesouhlasí. Jako takzvanou poslední kapku uvádí způsob a okolnosti za jakých byla vyhozena sborová uklízečka Marie Tupá. A uvádí skutečnost, že místopředseda Rady starších bratr Hladký podepsal výpověď a zároveň je žadatelem o místo a uvolněný služební byt. Jako bývalý farář se v dopise obrací i na svého nástupce Vratislava Kratochvíla s konstatováním snižujícím

⁸⁰ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

⁸¹ Členové náboženské obce v Praze-Karlíně-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 1. května 1967.

se účasti na bohoslužbách. Zdejší náboženská obec je rovněž jednou z mála, v nichž se nekoná duchovní péče o mládež.⁸²

Jistě si takový konec nepředstavoval, avšak to ještě nevěděl, jaké peripetie ho budou s manželkou čekat s bydlením.

⁸² Vladimír Kubáč- Radě starších CČS(H) náboženské obce v Praze-Karlíně, dopis z 4. ledna 1970.

7. Stěhování z Karlína

V plenárním zasedání 2. dubna 1977 se Ústřední rada usnesla upozornit Diecézní radu v Praze, že uvolnění bytu pro faráře v Praze-Karlíně lze uspišit jedině dáním soudní výpovědi Vladimíru Kubáčovi.⁸³ Manželé Kubáčovi se stěhovat ze svého druhého domova, který si pracně zbudovali, nechtěli, neměli ani kam. Situaci pokračovala žalobou Rady starších na Vladimíra Kubáče. Rada starších požadovala zrušení užívacího práva na služební byt bývalého faráře, odpůrce totiž „přestal pro organizaci vykonávat svoji funkci.“⁸⁴

Nakonec se byli nuceni manželé Kubáčovi vystěhovat z důvodu demolice-rekonstrukce podle § 39 bytového zákona. Manželé Kubáčovi k situaci uvedli: „své choroby, jako nemocnou páteř, revmatismus, což doloží lékařským nálezem do konce ledna 1979. Proto žádají, aby náhradní byt byl i zdravotně vhodný... Manžel má rozsáhlou vědeckou činnost, k níž nutně potřebuje stávající obsáhlou knihovnu, a proto žádáme dle možností, aby bylo přihlédnuto k zvětšení obytné plochy bytu.“⁸⁵

Přidělena jim byla dvougarsoniéra v ulici Anežky Malé v Praze-Hájích, kde bydleli oba manželé až do své smrti. Tuto životní epizodu nesli manželé velmi těžce, ještě v roce 1992 cítí Vladimír Kubáč hořkost z vystěhování, když píše patriarchovi Štěpánkovi: „Církev jsme neopustili ani tehdy, když nám bylo ublíženo a byli jsme potupně vystěhováni z bytu v Karlíně, který pak nikdo nechtěl.“⁸⁶ Byt v Karlíně poté sloužil jako služební byt pracovníka Ekumenické rady církví.⁸⁷ Forma, jakou byli Kubáčovi vystěhováni, byla zřejmě jediným způsobem, jak získat na konci sedmdesátých let byt. Neschopnost vysvětlení vedoucích představitelů církve potřeby bytu pro účely Ekumenické rady církví je minimálně smutná.

⁸³ Ústřední rada CČS(H)-Diecézní radě CČS(H) v Praze, dopis z 4. dubna 1977, č. j.: 979/77-P/C, ÚAM CČS(H), fond NO Praha-Karlín.

⁸⁴ Advokátní poradna 3, Pracoviště B-Obvodnímu soudu pro Prahu 8, žaloba Rady starších CČS(H) v Praze-Karlíně na dr. Vladimíra Kubáče, č. j. 32-14-709/74.

⁸⁵ Protokol odboru bytového hospodářství Okresního národního výboru Praha 8, 27. prosince 1978.

⁸⁶ Vladimír Kubáč-Vratislavu Štěpánkovi, dopis z 16. listopadu 1992, č. j. 1999/92.

⁸⁷ Podle ústního sdělení Mgr. Vladimíra Červeného, archiváře ÚAM CČS(H) a tehdejšího člena Náboženské obce Praha-Karlín, dne 6. srpna 2012.

8. Český ekumenický překlad

Vladimír Kubáč byl jedním ze tří členů překladatelské komise Českého ekumenického překladu Bible z řad Československé církve husitské (spolu s prof. Mánkem, 1961-77, a prof. Sázavou, 1976-77). Pozván do překladatelské komise byl farářem Českobratrské církve evangelické v Libici nad Cidlinou a tajemníkem komise ThDr. Zdeňkem Souškem na doporučení prof. Mánka a ThDr. Milana Balabána začátkem roku 1963.⁸⁸ Na překladu se tedy podílel od třetího roku po započetí práce, celkem na něm pracoval 21 let. S Milanem Balabánem je pojilo celoživotní přátelství, napsali společně také článek Betlehem do Theologické přílohy Křesťanské revue.⁸⁹

Práce na překladu mu zabrala mnoho času. Kromě samostatné práce se konaly i pracovní zasedání, na něž musel být uvolňován jak z fary, tak i z fakulty. První se konaly již v roce 1963 8.-13. července a 19.-24. srpna.⁹⁰ (příloha č. 6) V letech 1979-84 připravoval i přepracovaný text překladu společně s prof. Milošem Bičem, Dr. Karlem Flossmanem, Dr. Josefem Sládkem a Dr. Zdeňkem Souškem. Starozákonní překladatelská skupina pracovala i na výkladu Starého zákona. Vladimír Kubáč měl na starosti rovněž předmluvy k apokryfním knihám.

Za práci na překladu získal několik ocenění: v roce 1979 medaili ke 400. výročí Bible kralické s motivy z titulních listů prvního a čtvrtého dílu a zároveň k prvnímu vydání Českého ekumenického překladu; v roce 1988 mu byla udělena pamětní medaile Českou katolickou charitou s evidenčním číslem 12 a na jedné straně s vyobrazením Cyrila a Metoděje a na druhé straně s počátečními slovy Bible v šesti jazycích a v roce 1990 pak pamětní papežskou medaili Jana Pavla II. u příležitosti jeho návštěvy Československa na jedné straně s jeho vyobrazením od italského sochaře Enrica Manfriniho a na straně druhé s motivem znaku Jana Pavla II.

Své odvedené práce si velmi vážil a šíření Ekumenického překladu popularizoval svými vystoupeními v církvi i v Českém zápase.⁹¹ Rovněž dal podnět k legitimizování Ekumenického překladu jako jediného závazného textu vedle textu revidovaného vydání Bible Kralické z roku 1613.⁹²

⁸⁸ Zdeněk Soušek-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 18. února 1963.

⁸⁹ BALABÁN, Milan – KUBÁČ, Vladimír. Betlehem. In ThPřKR 1961/5, str. 135-138.

⁹⁰ Miloš Bič-Ústřední radě ČČSH a Děkanství HČBF, dopis z 18. června 1963, č. j. Dr.B/La.

⁹¹ srov. např. KUBÁČ, Vladimír. Překlad Starého zákona a naše církve. In ČZ 1975/33.

⁹² Vladimír Kubáč-I. odboru Ústřední rady ČČSH v Praze, dopis ze 17. ledna 1979.

9. Odchod z fary na katedru

Odborným asistentem byl ustanoven od 1. dubna 1967.⁹³ Pedagogické a vědecké práci se chtěl věnovat cele, proto si nenechává svou faru jako někteří jiní fakultní pedagogové a odchází ze služebního poměru k církvi.⁹⁴ Kromě pedagogické činnosti má povinnost starat se po Blahoslavu Kovářovi (synovi bývalého patriarchy Františka Kováře) o fakultní knihovnu.⁹⁵ Ani s plným úvazkem na Husově fakultě se nemohl věnovat pouze studiu a vědecké práci.

Na fakultě již od roku 1964 pracoval odborářsky, nejprve jako člen revizní komise, později jako pokladník a vypracoval se až k předsedovi Komise národního pojištění v roce 1984.⁹⁶ Svěřenou funkci vykonával s pečlivostí sobě vlastní, jak dokládá např. Zpráva o činnosti za rok 1985.

Děkanem fakulty je od roku 1966 profesor Zdeněk Trtík. Katedru biblické teologie vede profesor Jindřich Mánek. Dále na fakultě působí profesori Anežka Ebertová, Rudolf Horský a Miloslav Kaňák. V této době se začíná připravovat k habilitačnímu řízení.

⁹³ Karel Hruža, vedoucí sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury a informací, -Vladimíru Kubáčovi, ustanovení z 5. dubna 1967, č. j. 2 216/67 VI.

⁹⁴ Biskup Josef Kupka-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 13. dubna 1967, č. j. 1643/67/Dr.K/Ha.

⁹⁵ Pracovní smlouva z 5. dubna 1967, č. j. 404/67.

⁹⁶ Životopis Vladimíra Kubáče z 19. listopadu 1985; srov. Protokol o předání agendy předsedy KNP. Fond ČČS(H), Archiv Katedry církevních dějin a práva UK HTF.

10. Docentem a profesorem

Habilitační práci o 145 stranách na téma „Adamův hřích a pád v kánonické a mimokánonické literatuře biblické“ přijala Zkušební komise při Husově fakultě v Praze dne 19. června 1969.⁹⁷ Práce je rozdělena do pěti kapitol: Genese hříšného pádu, Ohlas genese pádu, Pobiblický judaismus, Dynamický aspekt hříchu a Genese pádu a Nový zákon. O autorově sečtělosti svědčí čtyři a půl stránkový seznam použité literatury většinou cizojazyčné. V závěru své práce dochází ke zjištění, že „Vyprávění o pádu Adama obsahuje veliký kus pravdy. Podtrhuje naši sepjatost s předcházejícími generacemi. Nedědíme hřích, ale máme na něm podíl. Svými životy podpisujeme Adamův hřích. Rozhodujeme se tam jako Adam... Na druhé straně však by bylo chybou, kdybychom chápali genesi pádu člověka jako výpověď o naší determinaci, osudovosti, proti níž se nedá nic dělat. Každý neseme za svůj život před Boží tváří odpovědnost. Na nic se nemůžeme vymlouvat. Žádný argument o zatíženosti našeho bytí předchozími generacemi neodstojí v očích Pána a Soudce nebe i země... Posledním slovem Hospodinovým však není soud, ale milost...“⁹⁸ Bohužel habilitační práce nevyšla nikdy tiskem.

Docentem pro obor Starého zákona a hebrejštiny byl Vladimír Kubáč ustanoven s účinností od 1. ledna 1970. Plat mu byl zvýšen o tři sta korun na 2 100 korun československých.⁹⁹

1. ledna 1976 byl Vladimír Kubáč ustanoven profesorem pro obor Starého zákona.¹⁰⁰ Krátce na to byl patriarchou Novákem vyzván k vypracování teologického referátu na Církevní zastupitelstvo konající se ve dnech 21. až 22. května. O přesném názvu referátu se dohodnou po Novákově návratu z Angoly, Novák navrhoval téma „Věřící člověk a společnost“.¹⁰¹ Referát pak vyšel jako článek v Českém zápase.¹⁰²

⁹⁷ KUBÁČ, Vladimír. *Adamův hřích a pád v kánonické a mimokánonické literatuře biblické*. Rukopis psaný na stroji, Praha 1969.

⁹⁸ KUBÁČ, Vladimír. *Adamův hřích a pád v kánonické a mimokánonické literatuře biblické*. Rukopis psaný na stroji, Praha 1969, str. 120-121.

⁹⁹ Ministerstvo kultury České socialistické republiky-Vladimíru Kubárovi, Ustanovení docentem Vladimíra Kubáče ze dne 26. ledna 1970, č. j.: 2 538/1970 – III.

¹⁰⁰ Frant. Jelínek, ředitel sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury ČSR-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 12. listopadu 1975, č. j. 18 924/75-VII.

¹⁰¹ Miroslav Novák-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 29. ledna 1976, č. j. 242/76-P/C.

¹⁰² KUBÁČ, Vladimír. Věřící člověk a společnost. ČZ 1976/25.

11. Vedoucím katedry biblické teologie

S účinností od 1. listopadu 1977 se Vladimír Kubáč stává vedoucím katedry biblické teologie po smrti svého učitele profesora Jindřicha Mánka.¹⁰³ Profesor Mánek v podstatě několik měsíců umíral ve funkci. Bydlel v církevním bytě vedle fakulty, jeho manželka musela chodit do práce a on nechtěl zůstat doma sám. Vladimír se o něj na katedře staral, vodil ho na obědy a pomáhal mu, jak jen mohl.¹⁰⁴ Ve smutečném projevu na pohřbu Jindřicha Mánka vyzdvihl jeho vydávání se svým studentům, jeho vysokou kulturu jazyka a především velkou píli, důkladnost, houževnatost a osobní skromnost, ocenil, že nepěstoval vědu pro vědu, nýbrž vědu pro církev.¹⁰⁵

Na dochovaných zprávách za katedru biblické teologie je vidět jeho starostlivá a svědomitá péče o svěřenou katedru. V akademickém roce 1983/84 se konalo pět pracovních schůzí katedry, exegetické poznámky na nich přednesli profesori Kubáč a Sázava a faráčka Štěpánková. Vladimír Kubáč vystoupil rovněž s přednáškou na téma „Co dělá teologa teologem.“ Referát přednesl na téma „Objev bronzového býčka z doby Soudců“. Průměrnou účast uvádí třicet členů. Cenný je přiložený soupis činnosti, protože nám dává nahlédnout na činnost v církvi. V akademickém roce sloužil čtyři bohoslužby a jednu pobožnost, oddal faráčku Milenu Nepustilovou-Cicálkovou a pochoval aktivní členku katedry faráčku Věru Petříkovou. Představil při kněžském svěcení posluchače Lud'ka Matějčka.¹⁰⁶

V akademickém roce 1986/87 byla účast na pracovních schůzích biblické katedry nižší – dvacet pět členů. Schůzí se konalo celkem pět a exegetické poznámky přednesli pouze profesori Kubáč a Sázava. Přednášet pozval Vladimír Kubáč svého kolegu ze starozákonní překladatelské komise ThDr. Zdeňka Souška s přednáškou „Starozákonní apokalyptika v souvislosti s knihou Daniel“, sám pak pronesl dvě přednášky: „Aktuálnost řádu ve světle Deuteronomia“ a „Profesor Mánek z pohledu spolupracovníka“. Referát přednesl mimo jinými i nadějný student Petr Šandera („Praotecká tradice v Izraeli“). V církvi Vladimír Kubáč sloužil pět bohoslužeb, dvě pobožnosti a připravil jednu biblickou hodinu. Přednášel rovněž dvakrát na kurzu o liturgii CČSH v Brně a v Horních Počernicích vystoupil s přednáškou o starozákonním proroku Jonášovi. Fakultu zastupoval na Akademické slavnosti na Vinohradech 23. listopadu a na Mezinárodním sympoziu

¹⁰³ Frant. Jelínek, ředitel sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury ČSR-Vladimíru Kubáčovi, dopis ze 14. listopadu 1977, č. j. 17.765/77-VII.

¹⁰⁴ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

¹⁰⁵ Smuteční projev na pohřbu Jindřicha Mánka. (Nedatováno).

¹⁰⁶ Zpráva za katedru biblické teologie v akad. roce 1983/84.

o biblické literatuře v Heidelbergu 9. - 13. srpna předsedal skupině zabývající se otázkou proroků. Zkontroloval část páté knihy žalmů, knihy Leviticus, Jozue, Soudců a Rút.¹⁰⁷

¹⁰⁷ Zpráva za katedru biblické teologie v akad. roce 1986/87.

12. Studijní a vědecké zahraniční cesty

První zkušenost získal z 5. mezinárodního kongresu pro studium Starého zákona v Ženevě pořádaného Mezinárodní organizací pro studium Starého zákona (International Organization for the Study of the Old Testament). Kongres se uskutečnil 22. - 28. srpna 1965. O schválení cesty se aktivně zasazoval patriarcha Novák.¹⁰⁸ Jelikož si Vladimír Kubáč nemohl sám dovolit kongres uhradit a možnost finanční úhrady neměla ani Mezinárodní organizace pro studium Starého zákona, požádal Ústřední radu, aby se pokusila uhradit proplacení cesty prostřednictvím studijního fondu při Světové radě církví.¹⁰⁹ Na uhrazení kongresu se díky patriarchovi Novákovi finanční prostředky získat podařilo. Kromě toho si s sebou vzal i ušetřené kapesné z dovolené v Rakousku v předchozím roce.¹¹⁰

Dalšího kongresu se Vladimír zúčastnil v roce 1968. Jednalo se o 6. mezinárodní kongres pro studium Starého zákona v Římě pořádaný opět Mezinárodní organizací pro studium Starého zákona. Tentokrát se Vladimírovi nepodařilo získat ani žádný příspěvek na cestu. Do Říma na kongres jel společně s manželkou Jindřiškou. Cestovali s vlastními paštikami, cibulí a sardinkami. Nocleh šetřili tím, že si koupili ve vlaku lůžka.¹¹¹ V Římě se Vladimír seznámil se známým italským archeologem a filologem Sabatinem Moscatim a byl na audienci u papeže Pavla VI.¹¹²

Od roku 1969 do roku 1980 se nemohl žádných zahraničních cest zúčastnit s výjimkou kurzu pro překladatele Bible.¹¹³ Nemohl proto odjet například hned v následujícím roce na studijní pobyt na Ruprecht-Karl Universität v Heidelbergu od 1. října 1970 do 31. července 1971.¹¹⁴ Vyjet mohl až na X. kongres Mezinárodní organizace pro studium Starého zákona do Vídně. Konal se od 24. do 29. října 1980 a Vladimír Kubáč si do programu poznamenal vystoupení, kterých se chtěl zúčastnit. Mimo jiné to byly vystoupení E. Zengera (Tradition und Interpretation in Ex 15,1-21), W. McKanea (Observations on the Relation between Poetry

¹⁰⁸ Miroslav Novák-Církevnímu odboru Ministerstva školství, dopis ze 17. listopadu 1964, č. j. 2255/64-P/C.

¹⁰⁹ Vladimír Kubáč-Ústřední radě ČČS(H), dopis z 6. dubna 1965.

¹¹⁰ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

¹¹¹ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

¹¹² prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr. h. c., děkan UK HTF a toho času posluchač HČBF – ústní sdělení dne 3. července 2012.

¹¹³ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011, srov. též. Karel Hruža, ředitel sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury ČR-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 14. srpna 1970.

¹¹⁴ Hermann Jaeger, stipendijní referent Das Diakonische Werk,-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 22. června 1970, č. j. II/234/01/70; srov. též Vladimír Kubáč-Hermannu Jaegerovi, stipendijnímu referentu Das Diakonische Werk, dopis z 30. června 1970.

and Prose in the Book of Jeremiah) či R. Le Déauta (Le Thème de la „circoncision du coeur“ (Dt 30,6; Jer 4,4) dans les versions anciennes (Targum et LXX) et à Qumrân).

Aktivně se účastnil třítydenního kurzu pro překladatele na Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg v roce 1971, kurz platila Česká biblická společnost.¹¹⁵ Také zúčastnil konference v Berlíně ve dnech 22. až 25. září 1981.¹¹⁶ Od 9. Do 13. srpna 1987 vedl seminář v Heidelbergu na sympoziu pořádaném americkou společností Society of Biblical Literature.¹¹⁷ Poté se ještě částečně zúčastnil kongresu ve Vídni, kdy jeli manželé Kubáčovi na dovolenou na pár dní do Bratislavy.¹¹⁸

¹¹⁵ KUBÁČOVÁ, Jindřiška. Vladimírovy služební zahraniční cesty. Praha, 2010.

¹¹⁶ Ministerstvo kultury ČSR-Vladimíru Kubáčovi, dopis ze dne 16. září 1981, č. j. Sine/1981-VII.

¹¹⁷ Kent H. Richards-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 18. prosince 1987; srov. též. Zpráva za katedru biblické teologie v akad. roce 1986/87.

¹¹⁸ KUBÁČOVÁ, Jindřiška. Vladimírovy služební zahraniční cesty. Praha, 2010.

13. Dovolené s manželkou¹¹⁹

Kubáčovi jezdili na všechny cesty velmi pečlivě připraveni, jejich prohlídky historických měst se podobali děláni inventury, zda-li je opravdu vše na svém místě. Jindřiška měla z práce volné vlakové jízdenky pro sebe i Vladimíra. Cestování se stalo jejich velkou zálibou a koníčkem. Všude, kde byli, navštěvovali umělecké galerie a muzea a když byla možnost i divadla.

Poprvé se manželé Kubáčovi dostali na Západ v roce 1964 v červnu, když Jindřiška dostala od svého kolegy z práce na cyklostylu vytisknutý poukaz na týdenní zájezd do Rakouska od České dopravní kanceláře. Ušetřili si z dovolené své kapesné, které pak Vladimír využil o rok později na kongresu v Ženevě.

V roce 1967 si v Domě dopravy a spojů koupili zájezd obsahující den ve Vídni, den v Benátkách, den v Záhřebu a devět dní na ostrově Korčula, odkud byl výlet do Dubrovníku. Jindřiška při koupi zájezdu viděla Vladimíra poprvé v životě chladnokrevně lhát. Na zájezd jeli s Jindřišky matkou. Úřednice prodávající jim zájezd zjistila, že Jindřišky matka nemá podepsaný pas a chtěla jim doklady vrátit, ať se přijdou zítra. Vladimír v tu chvíli řekl: „Ale to není problém, maminka sedí dole v kavárně – ono se jí nechtělo do schodů.“ Šel za dveře a pas sám podepsal. Jindřišky matka pak do smrti jezdila s pasem podepsaným od Vladimíra. Opět si ušetřili kapesné. Jedli šípkový čaj a topinky s česnekem. V tomto roce také navštívili Moskvu. Vladimír nechtěl původně jet, ale Jindřiška trvala na tom, že jinak pojede sama. Dojímalo je, jak je všichni Rusové měli rádi.

O rok později jeli společně na Vladimírov kongres do Říma. Vladimírovi se tentokrát nepodařilo sehnat žádný příspěvek na cestu. Využili ušetřeného kapesného z předchozího zájezdu. Přesto jeli s vlastními paštikami, cibulí a sardinkami. Poplatky za ubytování šetřili tím, že si ve vlaku koupili lůžkový vagon. Kromě Říma zajeli do Neapole, Syrakus, Katánie, Capry, Pisy.

Dalšího podvodu kvůli možnosti vycestovat se dopustili díky Jindřiščině vynalézavosti a odvaze. Jindřišky otec byl esperantista a Jindřiška s Vladimírem zůstávali v kontaktu s jeho dopisovateli. Na Vánoce roku 1968 dostali mezi přáními také jednu obálku z Anglie s neznámou adresou odesílatele. V obálce bylo nepopsané skládací vánoční přání s razítkem s nějakou anglickou adresou. Sedla si ke stolu napsala pozvání na svatbu, to dala své sestře pracující na Kanadském velvyslanectví, aby jí pozvání přeložila do angličtiny. Dopis

¹¹⁹ Tato kapitola je napsána na základě nahrávek rozhovorů autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 27. listopadu 2010 a dne 23. ledna 2011.

pak odnesla k soudnímu znalci a nechala si udělat ověřený český překlad. V roce 1969 získali na základě této pozvánky výjezdní doložku. Rozhodli se jet do Francie, viděli Paříž, Avignon, Marseille, Cannes, Nice a Monte Carlo a při cestě zpátky Norimberk.

Mimo výše zmínění byli Maďarské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Jugoslávii.¹²⁰ Mezi roky 1969 až 1978 nemohli vyjet nikam. Od roku 1978 do roku 1985 cestovali do Bulharska, Rumunska, Řecka, Anglie, Německé demokratické republiky (Quedlinburgu, Wenigerodu, Thale, Lipsko) a Maďarské lidové republiky (Budapešť a Miškolc).¹²¹

Po roce 1989 jeli dvakrát do Itálie (Ancony, Perugii, Assisi). Na pozvání ThDr. Ulricha Daskeho jeli do Německa. Koupili si rovněž zájezd do Izraele.

¹²⁰ Životopis Vladimíra Kubáče z 19. listopadu 1985.

¹²¹ Životopis Vladimíra Kubáče z 19. listopadu 1985.

14. Listopad 1989

17. listopadu byl Vladimír Kubáč spolu se svou manželkou Jindřiškou, studentkou Libuší Vodičkovou a ještě jednou studentkou Husovy fakulty na Albertově, stáli na schodech Přírodovědecké fakulty. Spolu s průvodem na Národní třídu ovšem nešli.¹²² Vladimír souhlasil s prohlášením Občanského fóra z 19. prosince i s jeho programem ze dne 26. listopadu. Politikou se nikdy nezabýval a zabývat se jí ani nehodlal. Tomu odpovídá i jeho postoj k událostem v roce 1968/69: „V kritickém období let 1968/69 jsem politické období sledoval, ale protože jako biblista mám smysl pro realitu, do žádných vznikajících organizací jsem nevstupoval ani se nezúčastňoval žádných akcí.“¹²³ Nabízí podle svých sil a možností se podílet na práci Občanského fóra na Husově fakultě zvláště v rámci své pedagogické činnosti.¹²⁴

Vladimír Kubáč tvořil společně s profesory Zdeňkem Kučerou a Milanem Salajkou a odbornými asistenty dr. Janem Blahoslavem Láškem a dr. Annou Lukešovou učitelský výbor.¹²⁵ Fakulta se okamžitě snažila o inkorporaci do Univerzity Karlovy. Vladimír Kubáč byl spolu s prof. Kučerou a ThDr. Láškem pro inkorporaci, naopak proti byli profesoři Salajka a Sázava.¹²⁶ Inkorporace do Univerzity se podařila.

V hektické době využívá církev ochoty obětavého Vladimíra. Vladimír se neoficiálně stará o náboženskou obec v Praze-Hostivaři. Obec od něj přebírá 31. srpna 1990 farářka Jana Wienerová.¹²⁷

¹²² Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 23. ledna 2011.

¹²³ Životopis Vladimíra Kubáce z 19. listopadu 1985.

¹²⁴ Vladimír Kubáč-Výboru Občanského fóra, dopis ze dne 4. prosince 1989

¹²⁵ HRDLIČKA, Jaroslav. Patriarcha dr. Miroslav Novák. Život mezi svastikou a rudou hvězdou. Brno: L. Marek, 2010, str. 238.

¹²⁶ HRDLIČKA, Jaroslav. Patriarcha dr. Miroslav Novák. Život mezi svastikou a rudou hvězdou. Brno: L. Marek, 2010, str. 246-247.

¹²⁷ Vyúčtování řádného a mimořádného hospodaření náb. obce CČSH v Praze 10-Hostivaři.

15. Porevoluční působení na Fakultě

V lednu 1990 proběhla volba nového děkana. Zvolen byl prof. Zdeněk Kučera, Vladimír Kubáč se stává proděkanem.¹²⁸ Na akademické slavnosti 7. února 1990 oslovuje akademickou obec fakulty jako senior sboru. Vyjadřuje podporu děkanu prof. Kučerovy a přeje mu, aby ho Hospodin dařil svým požehnáním, aby spolu se všemi formoval a spoluvytvářel víru církve.¹²⁹ Přál si předávat studentům víru i seriózní vědecké poznatky, jež by pak uplatnili nejen ve svých rodinách a náboženských obcích, nýbrž v nové době i ve veřejném životě.¹³⁰

Místopředsdou vědecké rady fakulty, předsdou stipendijní komise a místopředsdou tiskové a ediční komise je jmenován děkanem Kučerou 1. února 1991.

19. února 1991 se účastní ustavující schůze Správní rady Husitské teologické koleje.¹³¹ A 18. září 1991 odmítá nabídku ujmout se funkce ředitele Husitské teologické koleje od děkana Kučery vzhledem ke zdravotnímu stavu a věku.¹³²

Dne 26. října 1992 Vladimíra rektor univerzity prof. Radim Palouš jmenuje s okamžitou účinností do funkce děkana.¹³³ (příloha č. 7)

¹²⁸ Pavel Smetana-Vladimíru Kubáčovi a Zdeňku Kučerovi, blahopřejný dopis ze dne 11. ledna 1990, č. j. 146/90/KeM.

¹²⁹ Oslovení proděkana Husovy fakulty prof. dr. Vladimíra Kubáče na akademické slavnosti dne 7. února 1990.

¹³⁰ Projev Vladimíra Kubáče 5. ledna 1990.

¹³¹ Svolání ustavující schůze Správní rady Husitské teologické koleje.

¹³² Vladimír Kubáč-Zdeňku Kučerovi, dopis z 18. září 1991.

¹³³ Radim Palouš-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 26. října 1992, č. j. 4604/92-I/IV.

16. Vladimír Kubáč jako učitel¹³⁴

Vladimír Kubáč patřil na Husově fakultě k nejpřísnějším profesorům. I přes jeho tvrdost z něj však studenti neměli obavy a často se ho snažili od výkladu odvádět. Jednou připadl seminář na židovský svátek Purim, studenti patřičně vyzdobili celou učebnu, otevřeli si své hebrejské Bible na knize Ester a čekali na něj, až přijde. Předpokládali probírání židovských svátku a tradic, čtení knihy Ester. Vladimír Kubáč přišel do učebny a bez mrknutí oka jim řekl, ať si otevrou knihu Job. Po skončení hodiny šel pro prof. Mánka, ať se jde podívat, jak pěkně pro Vladimíra studenti učebnu vyzdobili.

Nejlépe odvést svého učitele od výkladu šlo povídáním si o nemocech. Vladimír Kubáč měl poměrně rozsáhlé medicínské znalosti. Když měl nějaké bolesti, dokázal o nich studentům vyprávět dlouhé minuty a rád jim také naslouchal. Když na jedné hodině popisoval tímto způsobem bolest táhnoucí se od beder až k hlavě, přihlásil se na závěr student Vladimír Strejček, který byl osvobozený od povinnosti skládat zkoušku z hebrejštiny pro oční vadu, s oznámením, že stejnou bolestí trpěla jeho babička. Vladimír Kubáč ožil, zpozorněl a dotázal se ho, jak se bolest dále projevovala. Strejček mu na to řekl, že babička umřela, a v očích Vladimíra byl vidět děs a rozčilení. Druhý den studentovi přinesl mnohonásobně zvětšený hebrejský text se slovy: „Vy tu zkoušku z hebrejštiny dělat budete.“

Vladimír jednal občas afektivně a uměl se rozčílit. O tom svědčí například stížnost na vydaný cyklostylovaný text Biblických úvah na vybrané kapitoly starozákonní knihy Jób obsahující řadu chyb. Jedná se o překlepy, vynechávky textu a dvě gramatické chyby. Vladimír žádá uveřejnit oznámení o tiskových chybách a omluvu autorovi „...prof. dr. Vl. Kubáčovi (nikoli Kaňákovi, jak je uvedeno v průvodním dopise!!!) v církevním tisku, tj. v KJ [Kostnických jiskrách – pozn. autora] a v Českém zápase. Pokud tak nebude učiněno v brzké době, budu nucen tak učinit sám, protože bych byl nerad, aby mne kdokoli považoval za tupce a nedouka, který neumí ani základy českého pravopisu.“¹³⁵

Studenti na svého učitele vzpomínají však jako na vstřícného, komunikativního a hodného. Čistého člověka s hlubokou vírou, jehož měli rádi. Nikdo však před ním nesměl znevažovat starozákonní obor.

¹³⁴ Tato kapitola je napsána na základě rozhovorů a ústních sdělení studentů Vladimíra Kubáče Karla Bicana, Emanuela Blažkové, Vladimíra Červeného, Jaroslava Hrdličky, Daniela Majera Jana Blahoslava Láška, a Jitky Wendlíkové

¹³⁵ Vladimír Kubáč-Ekumenické radě církví v ČSR, dopis z 15. ledna 1985.

17. Děkanem Fakulty

Nástup do funkce děkana nebyl rozhodně jednoduchý. Akademický senát fakulty odmítal jmenování Vladimíra Kubáče uznat. Čin rektora Palouše byl přímým narušením demokratické samosprávy fakulty. Prof. Kučera 27. října 1992 pod nátlakem rektora jmenování rezignuje s okamžitou účinností na funkci děkana fakulty.¹³⁶ V dopise z 16. listopadu patriarchovi církve Mgr. Vratislavu Štěpánkovi píše o možnostech dalšího vývoje fakulty, jež mu byly sděleny na rektorátu, pokud nebude jmenován děkanem: „1) sloučení s jinou fakultou (Evangelickou – což zatím evangelíci odmítají), 2) odloučení fakulty od Karlovy univerzity a její transformace v institut – bez práva vysoké školy, 3) rozpuštění bez náhrady,“ dále patriarchovi píše: „Jsem nucen Vám sdělit, že se cítím hluboce dotčen jednáním akademického senátu. Po hodnosti děkana jsem netoužil, ani nijak neusiloval, i když by asi v současné době bylo pro fakultu lépe, kdybych byl jmenován po listopadu 1989... Pokud jsem v současné době přijal jmenování děkanem Husitské teologické fakulty, učinil jsem tak jenom proto, že jsem si plně uvědomil, že není jiné cesty... Jsem nemocen a znechucen. Nebudu bojovat za fakultu, pokud se mi nedostane všemožné podpory od církve. S politováním Vám musím sdělit, že nepřijímám odpovědnost za důsledky, které nastanou,“ v závěru pak žádá, aby patriarcha neprodleně poslal na rektorát univerzity osobní dopis, „kde vyslovíte politování nad tím, co se stalo a ujistíte jej, že se těším plně důvěře církve, biskupů i Vás osobně. Prosím, aby kopie tohoto dopisu mi byla dána na vědomí.“¹³⁷

26. listopadu stanovuje rektor Palouš děkanu Kubáčovi příplatek za vedení ve výši 3 400 Kčs a osobní příplatek ve výši 20%, tj. 1 662 Kčs.¹³⁸ Čtyři dny na to pak mladý ambiciózní student David Tonzar jménem akademického senátu HTF UK oznamuje Vladimíru Kubáčovi, že byl dne 26. listopadu 1992 zvolen děkanem Husitské teologické fakulty.¹³⁹

Důvody tlaku rektora na fakultu naznačuje prof. Kučera ve své rezignaci; po vylíčení svého života píše: „Pokládám za nutné sdělit, že jsem žádným agentem STB nebyl

¹³⁶ Zdeněk Kučera-Akademickému senátu UK HTF, Rektorovi UK a Ústřední radě ČČSH, dopis ze dne 27. října 1992.

¹³⁷ Vladimír Kubáč-Vratislavu Štěpánkovi, dopis z 16. listopadu 1992, č. j. 1999/92.

¹³⁸ Radim Palouš-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 26. listopadu 1992, č. j. 4604/92-II.

¹³⁹ David Tonzar za akademický senát-Vladimíru Kubáčovi, dopis z 30. listopadu 1992, č. j. 4/92-AS.

a do dnešního dne jsem neobdržel žádné lustrační vysvědčení.“ Nutno zmínit, že prof. Kučera byl později soudně očištěn.¹⁴⁰

Po nástupu do funkce rezignovala tajemnice fakulty. Církev od fakulty, jež jediná vzdělávala a vychovávala její budoucí kněží, požadovala v této složité době platit nájemné. To vyřešil až profesor Kučera, když ve funkci děkana získal pro fakultu novou budovu v roce 1999. Potíže měl nový děkan i s obsazením místa proděkana. Prof. ThDr. Jiřina Kubíková odmítla vrátit se na fakultu a stát se proděkankou. Jeden z možných adeptů na funkci si nechal vystavit lustraci na jiné jméno.¹⁴¹ Nakonec si Vladimír Kubáč vybral jako proděkanku psychoterapeuta a psycholožku docentku Evu Syřišťovou. Docentku Syřišťovou si vybral na řadu doporučení a sám se s ní příliš neznal. Akademický senát fakulty vyjádřil se jmenováním souhlas, leč podle děkana Kubáče: „postupoval na můj vkus poněkud byrokraticky.“¹⁴²

Společně s Vladimírovým nástupem do funkce děkana požadoval rektorát načrtnout v hrubých rysech schéma vývoje fakulty do roku 2002. „Něco jiného je dlouhodobá koncepce a něco jiného současnost. Nebudu zastírat, že současné poměry na fakultě nejsou dobré a mnohé cíle, které byly tak perspektivně vytyčeny v programu fakulty, nebude možno realizovat – a popravdě řečeno – ani realizovány nebyly... v současné době budeme nuceni napřed stabilizovat poměry na zdejší fakultě.“¹⁴³ Starost mu dělalo budoucí personální zajištění. Vyzval tedy profesory Kučeru, Salajku a Sázavu, ať mu sdělí, jestli mají pro svůj obor nástupce, které by mohli připravit na doktorát. Sám uvedl jeho jednání s Petrem Šanderou, do něhož vkládal své naděje (Nakonec si nástupce vychoval pouze prof. Kučera v docentu Jiřím Vogelovi).

Po osmi měsících ve funkci děkana Vladimír Kubáč konstatuje, že dostál všem povinnostem, které z této funkce vyplývají. Za významný úspěch považuje habilitaci ThDr. Jána Liguše. Fakulta získala grant 90 tisíc korun na tento rok pro vědeckou práci na hebrejsko-českém slovníku. V této souvislosti děkuje za pomoc PhDr. Bedřichu Noskovi a upozorňuje, že se jedná o věc zcela mimořádnou. Vyjadřuje také potěšení z hodnocení situace na fakultě ze strany rektorátu jako stabilizované. Děkan Kubáč si ovšem nenasadil růžové brýle, jak by se mohlo z předcházejícího hodnocení zdát:

¹⁴⁰ Zdeněk Kučera-Akademickému senátu UK HTF, Rektorovi UK a Ústřední radě ČČSH, dopis ze dne 27. října 1992.

¹⁴¹ Nahrávka rozhovoru autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010.

¹⁴² Nedatovaný projev Vladimíra Kubáče ve funkci děkana.

¹⁴³ Nedatovaný projev Vladimíra Kubáče ve funkci děkana.

„Po mém nástupu do této nevděčné funkce, jsem byl nucen řešit některé personální otázky a bohužel se řada věcí dosud nepodařila plně vyřešit.“¹⁴⁴

Docházka Vladimíra Kubáče na schůze ústřední rady byla vzorná. Ostatně zodpovědnost a svědomitost mu byla vlastní. Silná vazba a starost o církev nového děkana je patrná mimo jiné také ve zvýšeném počtu zmínek o fakultě v zápisech ze zasedání Ústřední rady.¹⁴⁵

Vladimír Kubáč ve funkci děkana předčasně umírá. Stalo se tak 24. listopadu 1993 při cestě na fakultu na akutní uzávěr okružné větve levé věnčité tepny.¹⁴⁶ Jeho smrti zřejmě přispělo vypětí spojené s funkcí děkana. Není úplně od věci hledat trochu paralelu s osudem ThDr. Rudolfa Urbana na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké.

¹⁴⁴ Projev Vladimíra Kubáče na poslední pedagogické radě před obdobím prázdnin v akademickém roce 1992/93. (Nedatováno).

¹⁴⁵ Zápis ze 116. plenárního zasedání Ústřední rady dne 5. prosince 1992. ÚAM CČS(H), Praha. Fond Zápisy z ústřední rady; srov. též např. Zápis ze 119. plenárního zasedání Ústřední rady dne 6. března 1993. ÚAM CČS(H), Praha. Fond Zápisy z ústřední rady.

¹⁴⁶ Úmrtní list Vladimíra Kubáče.

Závěr

Vladimír Kubáč byl muž s dětskou duší a životním krédem „Trpět – neznamena prohrávat“. Kondolence z prostředí Českobratrské církve evangelické hodnotí vysoce jeho mravní integritu. Byl mužem se zádumčivým obličejem, velkým intelektem a otevřeným srdcem. Nejlépe ho patrně vystihnou jeho vlastní slova.

„Jsem profesorem SZ vědy na této fakultě řadu let. Dostalo se mi v životě toho výjimečného štěstí, že jsem mohl na rozdíl od mnoha svých vrstevníků dělat to, po čem jsem toužil a co jsem považoval za smysluplné. Bibli jsem četl už jako dítě a provázela mne po celý můj život. Hluboce ovlivnila mé názory. Proto ať se mi v minulosti dělo cokoliv, nikdy jsem nepřestal věřit, že nás Hospodin neopustí a že přijde den, kdy opět zvítězí světlo nad tmou a pravda nad lží. Jsem šťasten, že jsem se toho směl dožít. Ano, uplynulá léta mi dala okusit i řadu hořkostí a zklamání, ale nemohu je ze svého života škrtnout. Svě dospívání jsem prožil v době války. Svůj mužský věk v různých fázích socialismu. Teď když stojím už na prahu stáří, se teprve otvírají nové možnosti. Uplynulá léta byla pro nás zkouškou, ve které jsme někteří obstáli, jiní ne. Ale i v těchto letech byly chvíle, kdy jsme byli šťastni, ať už jako obyčejným lidským štěstím nebo i tím, že člověk mohl vykonat něco užitečného.“¹⁴⁷

Na konci života nesl břemeno děkanské funkce člověk, jenž se jinak celý život funkcím vyhýbal. Svědčí to opět pouze o jeho mimořádně čistém charakteru. Dnes hovoří k církvi prostřednictvím Českého ekumenického překladu Písma.

¹⁴⁷ Projev Vladimíra Kubáče 5. ledna 1990.

Prameny a literatura

Prameny:

Fond CČS(H), Archiv Katedry církevních dějin a práva UK HTF.

Fond NO Počátky, ÚAM CČS(H), Praha.

Fond NO Praha-Karlín, ÚAM CČS(H), Praha.

Fond Zápisy z ústřední rady, ÚAM CČS(H), Praha.

Osobní složka Vladimíra Kubáče, Personální odbor ÚR CČS(H), Praha.

Fak. lékařská, Zimní běh 1948-49, Farmaceuti, AUK, Praha.

Vzpomínky:

Mgr. Vladimír Červený, archivář ÚAM CČS(H) a toho času člen Náboženské obce Praha-Karlín, – ústní sdělení dne 6. srpna 2012.

prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr. h. c., děkan UK HTF a toho času posluchač HČBF – ústní sdělení dne 3. července 2012.

Nahrávky rozhovorů autora s Jindřiškou Kubáčovou ze dne 21. listopadu 2010, 27. listopadu 2010, 23. ledna 2010 a 27. února 2011.

Literatura:

BALABÁN, Milan – KUBÁČ, Vladimír. Betlehem. In ThPřKR 1961/5, str. 135-138.

JINDRA, Martin. Z milosti trpět pro Krista. Životní příběh faráře Církve československé (husitské) Václava Mikuleckého. Praha: Blahoslav, 2011.

HRDLIČKA, Jaroslav. Patriarcha dr. Miroslav Novák. Život mezi svastikou a rudou hvězdou. Brno: L. Marek, 2010.

KOL. AUTORŮ, Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté, Libri, Praha 1999.

KUČERA, Zdeněk. Ideový profil CČS(H). In 90 let Církve československé husitské. Praha: Blahoslav, 2010, str. 155-173.

KUBÁČ, Vladimír. Farský a Bible, rukopis psaný na stroji, Praha 1952.

KUBÁČ, Vladimír. Překlad Starého zákona a naše církev. In ČZ 1975/33.

KUBÁČ, Vladimír. Velepíseň, rukopis psaný na stroji, Počátky 1960.

KUBÁČ, Vladimír. Zprubování víry (Kniha 'Ijjob). Praha: Ústřední církevní nakladatelství, 1963.

KUBÁČ, Vladimír. Vysvoboditel ze smrti – Ježíš Kristus. In ČZ 1957/15.

KUBÁČ, Vladimír. Kumránské svitky a Nový zákon. In ČZ 1958/16-17.19.

KUBÁČOVÁ, Jindřiška. Dům v Nádražní ulici. Praha: Protis, 2002.

LÁŠEK, Jan Blahoslav. Vzdělávání duchovních a kazatelů v CČS(H). In 90 let Církve československé husitské. Praha: Blahoslav, 2010, str. 219-230.

SALAJKA, Milan. Proces ustavování a duchovní správy náboženských obcí Církve československé husitské 1920 až 2000. Praha: Blahoslav, 2003.

WIENEROVÁ, Jana. Jeho hebraiscence. In ČZ 2008/47

Encyklopedie a slovníky:

KOL. AUTORŮ. Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté. Praha: Libri, 1999.

Elektronické dokumenty

FIALOVÁ, Eva. Českobratrský evangelický sbor v Jindřichově Hradci (Příspěvek k jeho historii se zřetelem ke vzniku kazatelské stanice) [Online. cit. 2011-07-11]. Dostupné z <http://jindrichuv-hradec.evangelnet.cz>.

Ostatní zdroje

Pozůstalost po Jindřišce Kubáčové. Praha.

Seznam příloh

- Příloha č. 1 kresba z 1. třídy
- Příloha č. 2 fotografie s rodiči
- Příloha č. 3 fotografie ze svatby
- Příloha č. 4 kázání na Štědrý den 1984
- Příloha č. 5 fotografie rady starších v Karlíně společně s patriarchou Novákem
- Příloha č. 6 fotografie ze zasedání překladatelské komise
- Příloha č. 7 fotografie ve funkci děkana

Příloha č. 1 kresba z 1. třídy

Příloha č. 2 fotografie s rodiči

Příloha č. 3 fotografie ze svatby

Štědrý den 1984

Mich 5,1 - Iz 9,5-6 - Lukáš 2, 1-7

Když jsme byli dětmi, bylo pro nás tajemství, jak se dostane Ježíšek do zamčeného pokoje. Když jsme se dověděli pravdu, byli jsme o jedno tajemství chudší a o jeden fakt bohatší. Fakt je slovo dnes oblíbené. Přijímáme jen to, co si ověříme jako fakt. Ale tajemství? Je k životu potřebné? Jenže před vánocemi tajně shromažďujeme peníze na nákup dárků, tajně se vydáváme sami na jejich nákup a domá je schováváme na tajná místa. Tajemství trvá dokonce až do chvíle, kdy rozbalíme svůj dárek pod stromkem. Trocha tajemství nikoho nezabije, řekl by písničkář. Ted však už je po tajemství, darovaný svetr je faktem. Jedno tajemství však přece zbylo, ale je určeno jen věřícím: vánoční evangelium. Což není tajemství, proč Bůh sestupuje k člověku právě tímto způsobem? Znal toto tajemství Micheáš, když píše o Betlém. V naší rodině je zvykem, že dárky nerozbalujeme najednou všichni, ale postupně jeden po druhém a všichni společně hádáme, co v balíčku může být. Podobně bádali mnozí, jaký a kde je Bůh. Bylo to marné, až rozluštění známe: je takovým, jakým se projevuje v Betlémě. Přichází ke člověku nečekanou cestou v dítěti. Kdo chce poznat, jaký Bůh je, ať se vřadí do zástupu betlémských pastýřů. I když je Bůh historickým faktem v čase - proto zmínka o Augustovi - neváže se na pouhopouhé betlémské jesle. Je jeho tajemství, proč si právě zvolil jesle, ale On se neváže na lidská přání, jak bychom ho chtěli poznat. Dětem se slibuje, budou-li hodné, dostanou to či ono. Bůh se neváže na naši hodnotu nebo nehodnotu, ale dodržuje slib, který jsme slyšeli ze Starého Zákona. Vánoční evangelium neověřuje jen naše představy o Bohu, ale slouží také k tomu, abychom si ověřili, zda důvěřujeme Boží výzvě o budování oné skutečnosti, kterou prorokuje Izaiáš. Jak se k takové říši pokoje a lásky dospěje, bylo možná tenkrát tajemství, ale pozdější dějiny spásy dávají vědět, že to zaslíbení je reálné a realizovatelné. I nám se dnes splnila některá přání, stala se faktem. I betlémské pastýři si ověřují, zda je faktem to, co jim bylo zvěstováno. Generace věřících před námi se přesvědčovaly, že důvěra v Boha se vyplácí. Vypálí se tedy přijmout dar betlémských jeslí, nenechat ho bez povšimnutí, odsunout stranou. Ledaco z toho, co nám bylo darováno pod stromkem, budeme brát víckrát do ruky a mluvit o tom, co jsme dostali, ale třeba jsou tam i dary, které někde postavíme a vezmeme do ruky až při příštím gruntování. Co jsme dostali na darech, můžeme přepočítat na peníze, ale betlémské jesle v jejich významu nikoli. Ale i když své dary přepočteme na peníze, víme, že jejich pravá hodnota je v lásce, která je dávala. Narození Spasitele je darem Boží lásky a z toho mohu žít celý život. Můj děda by řekl pražskou češtinou z počátku tohoto staletí: "Ausgerechnet mne se to pasuje." Záleží na nás, zda toto narození bude darem jen pro vánoční náladu jako třeba broušená sklenička, kterou postavíme na okrasu do vitriny nebo zda to bude fakt, který nás bude ovládat, řídit, zda o něm budeme mluvit a denně jej užívat. V USA jsou nejpopulárnějšími knížkami "Do it yourself", v Rakousku a NDR mají konjunkturu Bastelgesamchäfte, u nás jsou kutilské kroužky na školách. Takové metody neplatí pro oblast víry. Kutilská cesta k Bohu nikam nevede, koutnické názory o Bohu nevedou k pravému Bohu. Pravou cestou je přijetí Božího daru v jeslích. V nich se vlomil Bůh do našeho světa, dal nám půdu pod nohama, krytá záda i střechu nad existencí. Stále přitom zůstává tajemství, proč zvolil právě cestu přes stáj. Nebojme se, že čteme o muži, který rozhoduje o našem životě časné i věčné, dnes jako o dítěti. On vyroste a stane se tím, komu mohu sto procentně důvěřovat a spolehnout se na celý život. Jak šťasten ten, kdo má někdy takového mezi přáteli! Jak nadějně, že máme někoho takového od Boha v děťátku betlémském! "Ausgerechnet nám se to pasuje", řekl by můj děda.

Příloha č. 5 fotografie rady starších v Karlíně společně s patriarchou Novákem

Příloha č. 6 fotografie ze zasedání překladatelské komise

Příloha č. 7 fotografie ve funkce děkana

